

GÜNÜN GEHRESİ

Bu memlekette değer buhranı vardır

I. H. BALTACIOĞLU

Bu konu üzerine çok yazı yazdım. İşte yine yazıyorum : Bu memlekette değer buhranı vardır. Kim değerlidir, kim değersiz, tanımıyoruz. Değersiz göklere çıkarıyoruz, değerliyi süründürüyoruz! Burada vereceğim bir örnek bu eksikliğimizi gösterecektir.

Kendisini yirmi beş yıl önce Yeni Adam idareevinde tanıdım. Bu ressam tam anlamıyla fütürist idi. Bütün fütüristler gibi durgun muşambaya hareket sokmak iddiasında idi. İşin bu mucize yanı beni o denli ilgilendirmiyordu. Bu adamda şaşılacak kadar kuvvetli bir yaratıcı muhayyile vardı. Nesnelere, insanları o kadar çoğaltıyor, o kadar çok pozlara getiriyordu ki tabloda seyrederken bayağı onların iç âlemlerine girer gibi oluyorduk. Besbelli ki bu ressam bizi olduğumuz yerden alıp kendi âlemine doğru sürüklüyordu. Bedri Rahmi'nin resimleri gibi onunkileri de Yeni Adam'a bastım. Gelen giden ressamlar bu eserlerin aleyhinde bulundular. Yalnız biri resim anlayışına çok güvendiğim biri, Abidin Dino bir gün onu beğenmiyenlere : «görmüyor musunuz. Picasso gibi resim yapıyor adam» dedi. Neye yarar, ötekiler yerip duruyorlardı! Yalnız bir ressamımız daha sanatı ve kültürü bakımından en olgun ressamlarımızdan biri, Mahmut Cûda onun sanatını anlatmak isteyen ve öven bir yazı yazdı. Bu yazı Yeni Adam'da basılmıştır. Aradan hayli zaman geçti. Fütürist ressam sergi açtı. Yine o tepki! Son zamanlarda işittim, sanakâr devrimci anlayıştan ayrılıp görenek resmine dönmüş!

Bu talihsiz büyük sanatkârın adını söyleyim : Sırrı Özbay! Balıkesir Eğitim Enstitüsünde yıllardanberi resim öğretmeni bulunmakta idi.

Şimdi nerededir, bilmem. Yıllardan beri yüzünü görmedim. Elgâmistan da bir Atatürk yetişmiş, Emanullah Han diye. Neye yarar, onu tutacak bir ulus olmadıktan sonra? Nitekim inkılâpçı Emanullah Han uçakla kaçarak canını kurtarmıştı.

Türkiye'de Türk ulusuna büyük bir tenkit atmosferi ister. Yoksa Sırrı Özbay'ları hep kaybederiz.

Medeniyelet 8 Eylül 1960.

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlerle İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tarihi

İsmayil Hakkı Baltacıoğlu Koleksiyonu

BLTWR0200618